

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมควบคุมมลพิษ. 2543. มาตรฐานคุณภาพน้ำแลเกณฑ์ระดับคุณภาพน้ำในประเทศไทย : Water quality standard&criteria in Thailand. กรุงเทพมหานคร: กรมควบคุมมลพิษ.
- ธงชัย พรรณสวัสดิ์ และวิบูลย์ลักษณ์ วิสุทธิ์ศักดิ์. 2540. คู่มือวิเคราะห์น้ำเสีย. พิมพ์ครั้งที่ 3. โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์. สมาคมวิศวกรสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย.
- ธีรานี โชติกไกร และชาญ จรรย์าภนิษฐ์. 2534. ไดอะทอมไตต์ แหล่งน้ำแม่ใจ อ.แม่ทะ จ. ลำปาง. การประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยครั้งที่ 17 (วทท. 17). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นัทธีรา สรรวมณี. 2541. เคมีสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพชรจิตต์ ชัยศรีสวัสดิ์สุข. 2527. การลดปริมาณไนเตรตในน้ำทิ้งจากขบวนการชุบโลหะด้วยทองแดง โดยวิธีออกซิเดชันด้วยเกลือไฮโปคลอไรต์.วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาอนามัยสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มงคล สุทธิวัฒน์กุล และจาวรรรณ วิระวงษ์นุสร. 2542. วิธีกำจัดไนเตรตในน้ำทิ้ง. วารสารโรงงาน 17 ฉบับที่ 3 (มิถุนายน-กันยายน): 25-27.
- ไมตรี สุทธิจิตต์. 2531. สารพิษรอบตัวเรา. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่ : ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนี วัชรคุปต์ และชาญ จรรย์าภนิษฐ์. 2533. ไดอะทอมไตต์ แร่อุตสาหกรรมสำหรับอนาคต. ข่าวสารการธรณี. 35(9): 25-30.
- สุจิตร์ พิตรากุล. 2530. แหล่งแร่ และแร่ในอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่ : ศูนย์ส่งเสริมตำราและเอกสารวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสริมพล รัตสุข และไชยยุทธ กลิ่นสุคนธ์. 2525. การกำจัดน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

- Adams, M.D. 1994. Removal of Cyanide from Solution using Activated carbon. Mineral Engineering. 7(9): 1165-1177.
- Agdi, K., et al. 2000. Removal of Atrazine and Chlorpyrifos from aqueous solutions by absorption on Diatomaceous earth – Competitive adsorption. The International of Environmental Studies. Vol 3.
- Allen, L.A., Blezard, N. and Wheatland, A.B. 1948. Formation of Cyanogen Chloride During Chlorination of Certain Liquids. Toxicity of Such Liquids to Fish J. Hyg. 46: 184-193.
- ASTM D2036 – 98. 1998. Standard Test Methods for Cyanides in water. Annual Book of ASTM Standards. 11.02 : 79-97.
- Atanasov, At.P. 1972. Production of Support for GC from Bulgarian Kieselguhr II Effect of the Kind of Impurity Removal on the Properties of the Support. 5(1): 73-79.
- Atanasov, A. and Shterev, G. 1974. Production of GC Carries from Bulgarian Kieselguhr IV Production of a Carrier from Kieselguhr at the Gurmen Deposit, Blagoevgrad. Nachni Tr. Plovski University. 12(3): 75-81.
- Aytas, S., et al. 1999. Removal of uranium from aqueous solutions by diatomite (Kieselguhr). Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry. 240(3) : 973-976.
- Bassi, R. ; Prasher, S.O. and Simpson B. K. 2000. Removal of Selected Metal Ions from Aqueous Solution Using Chitosan Flakes. Separation Science and Technology. 35(4): 547-560.
- Bittell, J.E., and Miller, R.J. 1974. Lead, Cadmium, and Calcium Selectivity Coefficients on a Montmorillonite, Illite, and Kaolinite. Journal of Environmental Quality. 3(3) : 250-253.
- Bridge, WR. 1958. Sodium Cyanide as a Fish Poison. Spe. Sci. Rep. Fish. 11: 253.
- Broderius, S.J. 1973. Determination of Molecular Hydrocyanic Acid in Water and Studies of the Chemistry and Toxicity to Fish of Metal Cyanide Complexes. Ph.D. Thesis, Oregon State University.

- Bucksteeg, W. and Thiele, H. 1957. Possibilities of Experimental Assessment of Population Equivalents for Industrial Wastes. Gas Wasserfash. 98: 909-910.
- Chakravarty, R., et al. 1998. Static removal of Copper(II) from aqueous solutions by hematite. Environmental Technology. 19(3) : 315-322.
- Congar, PS. 1942. Accumulation of Diatomaceous Deposites. J. Sed. Petrol. 12(2): 55-66.
- Cyanide-Selective Electrode Method. 1998. Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater. 20 th ed., pp. 4-40 – 4-41.
- Demyanenko, V.N. 1931. Poisoning of Fish by wastewaters from Chemical factories and the Fish test. Gig. Epidemiol. 10(6/7): 13-20.
- Dowing, K.M. 1954. The Influence of Dissolved Oxygen on the Toxicity of Potassium Cyanide to Rainbow Trout. J. Exp. Biol. 31: 161-164.
- Doudoroff, P. 1956. Some Experiments on the Toxicity of Complex Cyanide to Fish. Sewage Ind. Wastes. 28: 1020.
- Doudoroff, P., Leduc, G. and Schneider, C.R. 1966. Acute Toxicity to Fish of Solutions containing Complex Metal Cyanides in Relation to Concentrations of Molecular Hydrocyanic Acid. Trans Am. Fish. Soc. 95: 6-22.
- Eckenfelder, Jr. 1966. Industrial Water Pollution Control. New York: McGraw-Hill.
- Edmonds, C.J. 1974. Cyanide Destruction Gold Mill Effluents. Chemical Abstract 80: 6441n.
- Ellis, MM. 1937. Detection and Measurement of stream Pollution. Bur. Fish. Bull. 22(48): 365-437.
- Ganczarczyk, J.J., Takaoka, P.T. and Ohashi, D.A. 1985. Application of Polysulfide for Pretreatment of Spent Cyanide Liquors. WPCF J. 57(11): 1089-1093.
- Great Britain. 1953. Department of Scientific and Industrial Research. Water Pollution Research 1952. London: H.M. Stationery Office, 42-45.
- Great Britain. 1968. Ministry of Technology. Water Pollution Research 1967. London: H.M. Stationery Office, 60-65.

- Guo, R., et al. 1993. Sorption of low levels of cyanide by granular activated carbon. Water Environmental Research. 65 : 640-644.
- Henderson, C., Pickering, Q.H. and Lemke, A.E. 1961. The Effects of Some Organic Cyanides (Nitriles) on Fish. 15 th ed., Ind. Waste Conf. 45(2): 120-130.
- Hendrickson, T.N. and Daignault, L.G. 1973. Treatment of Complex Cyanide Compounds for Reuse or Disposal. Washington D.C.: GPO Bookstore.
- Honda, A., et al. 1973. Cadmium-Plating Waste water Treatment. Chemical Abstract. 79: 57400r.
- Huang, C.P. and Wu, M.H. 1977. The Removal of Chromium (VI) from Dilute Aqueous Solution by Activated Carbon. Water Research. 11: 673.
- Inove, T., et al. 1937. Decomposition of Potassium Ferri-Cyanide and Potassium Ferrocyanide in Waste Solution. Chemical Abstract 79: 139563k.
- Iseng, Szu-kung. 1974. Treatment of Cyanide waste. Chemical Abstract 80 : 112202a.
- Kadey L. and Fredderic, JR. 1983. Diatomite. Industrial Minerals and Rocks. 2 vols. 5 th ed., pp. 677-708. Maryland: Port City Press.
- Kato, I. 1973. Treatment of Wastewater Containing Complex Cyanide. Chemical Abstract 79: 96674e.
- Lancy, L.E. 1986. Determination of Cyanides Which Can Be Decomposed by An Alkali and Chlorine Treatment. Chemical Abstract 69: 12779y.
- Lee, M.C., Crittenden, J.C., Snoeying, V.L., and Ari, M. 1983. Design of Carbon beds to remove humic substances. J. of Environmental Engineering., 631-645.
- Mathers, SJ. 1989. Costa Rican Diatomite : a review of existing knowledge and future potential. Rev. Geol. Amer. Central. 10: 3-17.
- Mathews, A.P., and Zayas, I. 1989. Particle size and shape effects on adsorption rate parameters. J. of Environmental Engineering., 41-55.
- Montgomery, J.M. 1985. Waste treatment principles and design. New York: John Wiley & Sons.

- Ottenstein, D.M. 1963. Column Support Materials for Use in Gas Chromatography. J. Gas Chromatogr. 1: 11-23.
- Patty, FA. 1973. Industrial Hygiene and Toxicology. 2 nd ed. Rev. New York: Interscience.
- Pettijohn, P.J. 1957. Sedimentary Rocks. 2 nd ed. New York: Harper & Raw, 435.
- Ruby, SM., et al. 1979. Inhibition of Spermatogenesis in Rainbow Trout. Arch. Environ. Contam. Toxicol.(Can). 8(5): 533.
- Savin, NA., et al. 1979. Automation of the Purification Process for Cyanide Containing Wastes Water From Chemical Complex. Chemical Abstract 90 : 11743d.
- Saxana, S., et al. 2001. Adsorption of Cyanide from Aqueous Solution at Pyrophyllite Surface. Separation and Purification Technology. 24: 263-270.
- Schuat, G.G. 1939. Fish Catastrophies during Droughts. J. Am. Water Works Assoc. 31: 771-821.
- Seller, H.G., and Sigel, H.M. 1988. Handbook on toxicity of inorganic compounds. New York : Marcel Dekker, 198-199.
- Smith, RP. 1996. Toxic response of the blood. The basic science of poisons. New York: McGraw-Hill, 350-351.
- Srimurali, M., et al. 1998. A study on a removal of fluorides from drinking water by adsorption onto low-cost materials. Environmental Pollution. 99 : 285-289.
- Stumm, W., Woker, H. and Fischer, H.U. 1954. Detoxification of Wastewaters Containing Cyanide by Oxidation with Hypochlorite. Schweiz. Z. Hydrol. 16: 1-21.
- Talliaferro, NL. 1933. The Relation of Valcanism to Diatomaceous and Associated Siliceous Sediments Geological Science. University California Publish.23: 1-55.
- Vogel, SN. And Sulton, TR. 1981. Cyanide poisoning. Clin Toxicol. 18: 367-383.
- Wallen, I.E., Greer, W.C. and Lasater, R. 1957. Toxicity to Gambusiaaffinis of Certain Pure Chemicals in Turbid Waters. Sewage Ind. Wastes. 29: 695-711.
- Washburn, G.N. 1948. The Toxicity to Warm-Water Fish of Certain Cyanide Plating and Carburizing Salts before and after Treatment by the Alkali-Chorination Method. Sewage Works J. 20: 1074-1083.

- Wuhrmann, K. and Woker, H. 1948. Contributions to fish Toxicology: Experimental Investigation of Ammonia and Hydrocyanic Acid Poisoning. Schweiz. Z. Hydrol. 11: 210-244.
- Yoshitomi, Kenichiro. 1985. Decomposition Treatment of Wastewater Containing Cyanide Ion in the Laboratory. Chemical Abstract 92 : 99053d.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

การหาไซยาไนด์ไอออน ด้วย Selective Ion Electrode

หลักการ ตามวิธีของ ASTM D 2036 – 98

ขอบเขต

การหาไซยาไนด์ไอออนด้วยทฤษฎีนี้ ครอบคลุมการหาไซยาไนด์ในน้ำทั้งหมด (total cyanide) การหาโดยวิธี selective ion electrode จะสามารถหาความเข้มข้นของไซยาไนด์ได้

สิ่งรบกวนในการวิเคราะห์ไซยาไนด์

สารพวกออกซิไดส์ซิงเอเจนท์ (oxidizing agent) , ซัลไฟด์ (sulfides) , อัลดีไฮด์ (aldehydes) , กลูโคส และ น้ำตาลอื่นๆ , คาร์บอนเนตที่มีความเข้มข้นสูง , fatty acid , thiocyanate และสารประกอบต่างๆที่มีซัลเฟอร์

การเตรียมสารละลาย

1. Sodium Hydroxide Solution (40 g/L)
ละลาย sodium hydroxide (NaOH) 40 กรัม ละลายในน้ำ 1 ลิตร
2. Sodium Hydroxide Solution (1.6 g/L)
เจือจาง NaOH (40 g/L) ปริมาตร 40 มิลลิลิตรในน้ำ 1 ลิตร
3. Cyanide Solution , Stock (250 mg/L)
ละลายโซเดียมไซยาไนด์ (NaCN) 0.4707 กรัม ใน 40 มิลลิลิตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 40 กรัมต่อลิตร (NaOH 40 g/L) ปรับปริมาตรน้ำให้เป็น 1 ลิตร
4. Cyanide Solution (1000 mg/L)
ละลายโซเดียมไซยาไนด์ (NaCN) 1.88 กรัม ในน้ำ 1 ลิตร

เตรียมสารละลายมาตรฐาน

1. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 25 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 25 mg/L)
 เจือจางสารละลายสต็อกไซเดียมไซยาไนด์ 250 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 250 mg/L) 10 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร
2. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 2.5 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 2.5 mg/L)
 เจือจางสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 25 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 25 mg/L) 10 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร
3. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.25 mg/L)
 เจือจางสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 2.5 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 2.5 mg/L) 10 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร
4. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.025 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.025 mg/L)
 เจือจางสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.25 mg/L) 10 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร
5. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.0125 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.0125 mg/L)
 เจือจางสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.025 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.025 mg/L) 50 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร

เตรียมสารละลายมาตรฐาน (ต่อ)

6. สารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.0025 มิลลิกรัมต่อลิตร

(NaCN 0.0025 mg/L)

เจือจางสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.025 มิลลิกรัมต่อลิตร (NaCN 0.025 mg/L) 10 มิลลิลิตร ใน สารละลายไซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.6 กรัมต่อลิตร (NaOH 1.6 g/L) ในขวดวัดปริมาตร 100 มิลลิลิตร

การวิเคราะห์

Standardization :

- นำสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.0025 มิลลิกรัมต่อลิตร ใส่ในบีกเกอร์ 50 มิลลิลิตร วางบนแมกเนติกสเตอเรียร์ (magnetic stirrer) ใส่แท่งคน (stirrer bar) ปรับอัตราการคนให้คงที่
- ใส่ cyanide ion electrode และ reference electrode ลงในสารละลาย อ่านค่า potential จากเครื่อง บันทึกผล
- นำสารละลายมาตรฐานไซเดียมไซยาไนด์ 0.0125, 0.025, 0.25, 2.5 และ 25 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ไปวัดหา potential และบันทึกผล จากนั้น นำไปเขียนกราฟระหว่างความเข้มข้น และ potential ของไซยาไนด์ไอออน

หาสารละลายตัวอย่าง :

- นำสารละลายไซยาไนด์ ใส่ในบีกเกอร์ 50 มิลลิลิตร วางบนแมกเนติกสเตอเรียร์ (magnetic stirrer) ใส่แท่งคน (stirrer bar) ปรับอัตราการคนให้คงที่
- ใส่ cyanide ion electrode และ reference electrode ลงในสารละลาย อ่านค่า potential จากเครื่อง บันทึกผล
- นำผลที่ได้ไปเทียบกับกราฟสารละลายไซยาไนด์มาตรฐานที่สร้างไว้ก่อนหน้านี้ แล้วหาค่าความเข้มข้นของไซยาไนด์ไอออน

ภาคผนวก ข

แหล่งที่พบสารประกอบไซยาไนด์

1. แหล่งธรรมชาติ

แบคทีเรีย (Cyanogenic bacteria) ได้แก่

Chromobacterium violaceum

Pseudomonas aeruginosa

Pseudomonas chloraphis

Pseudomonas fluorescens

สาหร่าย (Cyanogenic algae) ได้แก่

Chlorella vulgaris

Nostoc muscorum

Plectonema boryanum

Anacystis nidulans

ราที่ก่อให้เกิดโรคที่ผลิตไซยาไนด์ (Pathogenic fungi generating cyanide) ได้แก่

Marasmius oreades

Stemphyllium loti

Gloeocercospora sorghii

พืช (Cyanogenic crops)

ถั่วอัลมอนด์ (almonds)

มันสำปะหลัง (cassava)

แอปเปิ้ล (apple)

โลควัท (loquat)

ถั่วลิมา (lima beans)

2. แหล่งอุตสาหกรรม

การชุบโลหะด้วยไฟฟ้า (electroplating industries)

โรงงานผลิตก๊าซจากถ่านหิน (coal – gasification plants)

โรงงานผลิตก๊าซ (manufactured gas plants)

โรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ (synthetic – fiber – producing plants)

โลหกรรม (metallurgy and metal – cleaning operations)

การถลุงโลหะมูลค่าสูง (recovery of precious metals)

กระบวนการพืชที่มีไซยาไนด์ (processing of cyanogenic crops)

อุตสาหกรรมเภสัชเคมี (pharmaceutical chemistry industries)

อุตสาหกรรมผลิตสี (paint – manufacturing industries)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ประสิทธิภาพและความสามารถในการดูดซับไซยาไนด์ไอออน

1. ผลของความเข้มข้นที่เหมาะสมในการดูดซับ

ตารางที่ ค-1 ผลของความเข้มข้นที่เหมาะสมในการดูดซับ

[CN] เริ่มต้น : Co (ppm)	wt.diatomite (g.)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	Cyanide adsorption, %	Adsorption capacity : q (mg/g)
0.10	1.00	<0.03	>99.00	0.01
0.50	1.00	<0.03	>99.00	0.04
1.00	1.01	0.07	93.10	0.07
5.00	1.01	0.60	85.00	0.33
10.00	1.01	2.00	81.00	0.60
20.00	1.00	8.62	56.90	0.85
30.00	1.00	24.35	18.80	0.42

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลของ pH ที่เหมาะสมในการดูดซับ ที่ความเข้มข้นไซยาไนด์ 0.5 ppm

ตารางที่ ค-2 ผลของ pH ที่เหมาะสมในการดูดซับ

pH	wt.diatomite (g.)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	Cyanide adsorption, %	Adsorption capacity : q (mg/g)
7	1.00	0.03	93.40	0.04
8	1.00	0.03	93.80	0.04
9	1.00	0.03	94.60	0.04
10	1.00	0.03	93.60	0.04
11	1.00	0.12	76.60	0.03
12	1.00	0.40	19.80	0.01

3. ผลของเวลาสัมผัสที่เหมาะสมในการดูดซับ ที่ความเข้มข้นไซยาไนด์ 0.5 ppm , pH 9.0

ตารางที่ ค-3 ผลของเวลาสัมผัสที่เหมาะสมในการดูดซับ

เวลาสัมผัส (hr.)	wt.diatomite (g.)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	Cyanide adsorption, %	Adsorption capacity : q (mg/g)
3	1.00	0.04	91.40	0.04
6	1.00	0.04	91.60	0.04
9	1.00	0.03	93.20	0.03
12	1.00	0.03	93.60	0.03
24	1.00	0.03	93.60	0.04
36	1.00	<0.03	>99.00	0.04

4. ผลของปริมาณดินเบาและความเข้มข้นของไซยาไนด์ไอออน ที่เหมาะสมในการดูดซับ , pH 9.0

ตารางที่ ค-4 ผลของปริมาณดินเบาและความเข้มข้นของไซยาไนด์ไอออน ที่เหมาะสมในการดูดซับ

wt.diatomite (g)	[CN] เริ่มต้น :Co (ppm)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	Cyanide adsorption, %	Adsorption capacity : q (mg/g)
0.10	1.00	0.14	86.20	0.65
0.10	2.00	0.20	90.20	1.35
0.10	5.00	0.31	88.50	3.52
0.10	10.00	1.48	66.60	6.39
0.30	1.00	0.12	87.70	0.22
0.30	2.00	0.18	91.10	0.46
0.30	5.00	0.50	90.10	1.13
0.30	10.00	1.39	68.70	2.15
0.50	1.00	0.06	94.10	0.14
0.50	2.00	0.12	94.20	0.28
0.50	5.00	0.33	93.50	0.70
0.50	10.00	1.26	71.50	1.31

ตารางที่ ค-4 (ต่อ)

ตารางที่ ค-4 (ต่อ)

wt. diatomite (g)	[CN] เริ่มต้น : Co (ppm)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	Cyanide adsorption, %	Adsorption capacity : q (mg/g)
1.00	1.00	0.03	96.40	0.07
1.00	2.00	0.08	95.80	0.14
1.00	5.00	0.26	94.90	0.36
1.00	10.00	0.78	82.30	0.69
1.50	1.00	0.03	96.90	0.05
1.50	2.00	0.08	96.00	0.10
1.50	5.00	0.25	95.00	0.24
1.50	10.00	1.66	83.40	0.42

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activatd carbon (Filtra 300) และ ดินเบา (diatomite) ที่สภาวะ ปริมาณ Activated carbon ต่อดินเบา 1 : 1 , ความเข้มข้นของไซยาไนด์ไอออน 0.5 ppm , pH 9.0

ตารางที่ ค - 5 แสดงผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและความสามารถในการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activated carbon (Filtra 300) และ ดินเบา (Diatomite) เมื่อเวลาสัมผัสต่างกัน

Activated Carbon (Filtra 300)		Diatomite				
เวลาสัมผัส (Hr.)	[CN ⁻] สมดุล : Ce (ppm)	CN adsorption, %	capacity adsorption: q (mg/g)	[CN ⁻] สมดุล : Ce (ppm)	CN adsorption, %	capacity adsorption: q (mg/g)
1	0.06	89.00	0.03	0.06	88.70	0.03
3	0.04	91.40	0.03	0.05	90.70	0.03
5	0.03	93.40	0.04	0.04	91.50	0.03
7	0.04	91.60	0.03	0.03	93.80	0.04
9	0.03	94.60	0.04	<0.03	>99.00	0.04
12	<0.03	>99.00	0.04	<0.03	>99.00	0.04

6. เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activatd carbon (เปลือกทุเรียน) และ ดินเบา (diatomite) ที่สภาวะ ปริมาณ Activated carbon ต่อดินเบา 1 : 1 , ความเข้มข้นของไซยาไนด์ไอออน 0.5 ppm , pH 9.0

ตารางที่ ค – 6 แสดงผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและความสามารถในการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activated carbon (เปลือกทุเรียน) และ ดินเบา (Diatomite) เมื่อเวลาสัมผัสต่างกัน

Activated Carbon (เปลือกทุเรียน)		Diatomite	
เวลาสัมผัส (Hr.)	[CN ⁻] สมดุล : Ce (ppm)	CN adsorption, %	capacity adsorption: q (mg/g)
1	0.20	59.30	0.02
3	0.20	61.10	0.02
5	0.16	68.50	0.03
7	0.15	70.40	0.03
9	0.06	87.50	0.03
12	0.04	91.20	0.03
		[CN ⁻] สมดุล : Ce (ppm)	capacity adsorption: q (mg/g)
		0.06	0.03
		0.05	0.03
		0.04	0.03
		0.03	0.04
		<0.03	0.04
		<0.03	0.04

7. เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activatd carbon (Filtra 300) และ ดินเบา (diatomite) ที่สภาวะ ปริมาณ Activated carbon ต่อดินเบา 1 : 1 , เวลาสัมผัส 2 ชั่วโมง , pH 9.0

ตารางที่ ค - 7 แสดงผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและความสามารถในการดูดซับไซยาไนด์ไอออนระหว่าง Activated carbon (Filtra 300) และ ดินเบา (Diatomite) เมื่อความเข้มข้นของไซยาไนด์ ต่างๆกัน

Activated Carbon (Filtra 300)		Diatomite				
[CN] เริ่มต้น : Co (ppm)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	CN adsorption, %	capacity adsorption: q (mg/g)	[CN] สมดุล : Ce (ppm)	CN adsorption, %	capacity adsorption: q (mg/g)
0.50	0.05	90.60	0.03	0.03	95.00	0.04
1.00	0.07	93.20	0.07	0.06	94.20	0.07
5.00	0.42	91.50	0.34	0.44	91.30	0.34
10.00	0.69	93.10	0.70	1.49	85.10	0.64
20.00	1.63	91.90	1.38	4.38	78.10	1.17
30.00	3.21	89.30	2.01	8.18	72.70	1.64

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์หาพื้นที่ผิว

การวัดขนาดอนุภาคโดยทั่วไป มักจะแสดงผลในรูปของเส้นผ่านศูนย์กลางของทรงกลม ซึ่งเป็นการแสดงผลในมิติเดียว และไม่สามารถบอกความแตกต่างลักษณะผิวของวัสดุที่มีรูปร่างไม่แน่นอน ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของอนุภาค การที่ผิวของอนุภาคไม่เรียบ จะมีผลให้พื้นที่ผิวโดยรวมของอนุภาคเพิ่มมากขึ้น และลักษณะโครงสร้างภายในอนุภาคจะทำให้มีพื้นที่ผิวมากขึ้นไปอีก ลักษณะเช่นนี้ ในสารเคมีตั้งต้นจะมีผลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์หาพื้นที่ผิวของอนุภาคเริ่มต้น

หลักการวิเคราะห์พื้นที่ผิวของเครื่อง Surface analysis

ถ้าเราทราบปริมาตรของก๊าซที่ความดันหนึ่ง แล้วให้มันขยายตัวเข้าไปในอีกปริมาตรหนึ่ง ที่อุณหภูมิคงที่ เราก็สามารถหาความดันใหม่นั้นได้ โดยการคำนวณ โดยใช้สูตร

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2}$$

กลไกในการ Adsorb ของ N_2 บนพื้นที่ผิว

กลไกในการ adsorb ของ N_2 บนพื้นผิวแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 เมื่อป้อนก๊าซไนโตรเจนเข้าไปในของแข็งที่อุณหภูมิ 77 องศาเคลวิน เพียงเล็กน้อย และปล่อยเข้าสู่สมดุลโมเลกุลของไนโตรเจนจะเริ่มถูกดูดซับบนพื้นผิวของของแข็ง

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อเพิ่มความดันของก๊าซไนโตรเจน ก๊าซไนโตรเจนจะปกคลุมพื้นที่ผิวของของแข็งเพิ่มขึ้นพอร์มเป็นชั้นที่ 1 ซึ่งที่ขั้นตอนนี้จะใช้สมการ BET ในการคำนวณค่าพื้นที่ผิวของแข็ง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อเพิ่มความดันของก๊าซขึ้นอีกจะมีโมเลกุลไนโตรเจนปกคลุมพื้นที่ผิวของแข็งหนาขึ้นเป็นหลายชั้น

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อเพิ่มความดันของก๊าซไนโตรเจนต่อไปก็จะเกิดการปกคลุมของโมลกุลไนโตรเจนอย่างสมบูรณ์บนพื้นผิว ซึ่งในขั้นตอนนี้มีประโยชน์ต่อการหาขนาดของรูพรุนปริมาตรและการกระจายขนาดของรูพรุน

ส่วนประกอบของเครื่องวิเคราะห์พื้นที่ผิว รุ่น ASAP 2000

ระบบ ASAP 2000 แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนการวิเคราะห์ (analyzer) และส่วนควบคุม (control module) ดังแสดงในรูปที่ ง -1

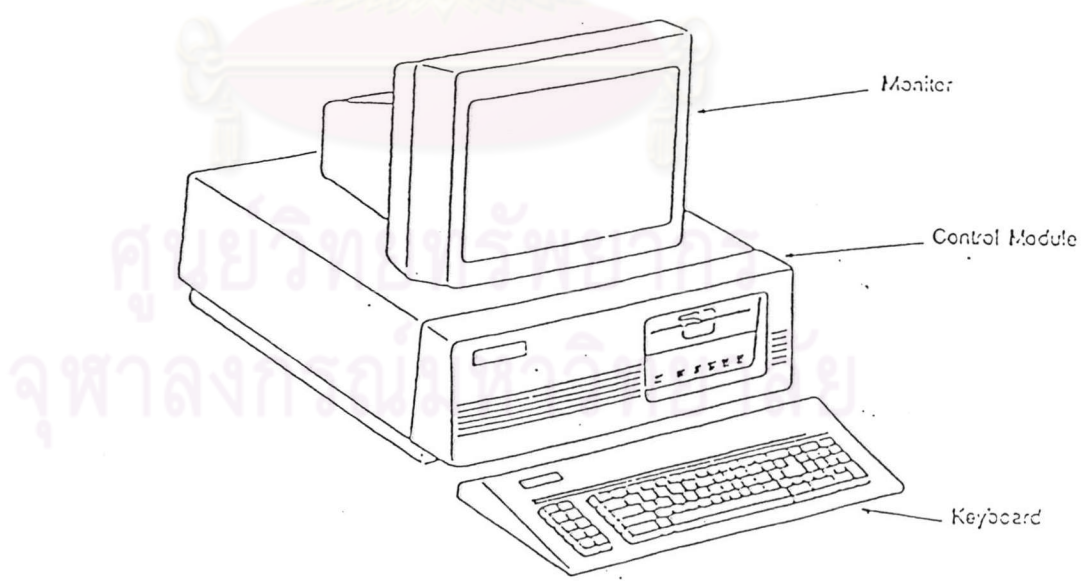
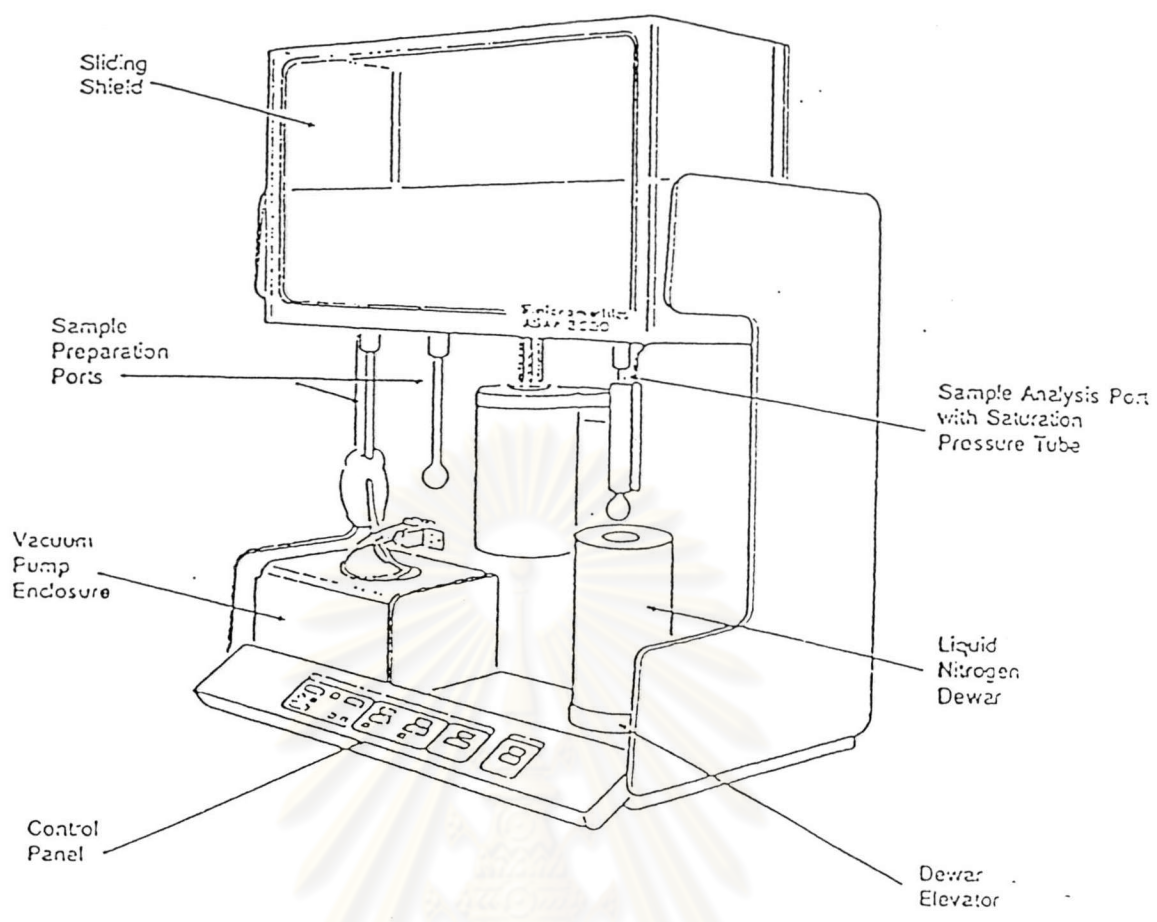
1. ส่วนการวิเคราะห์ (analyzer) แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนการเตรียมตัวอย่างและส่วนการวิเคราะห์ตัวอย่าง

1.1 ส่วนการเตรียมตัวอย่างจะมี 2 port เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการวิเคราะห์ในกรณีที่ตัวอย่างที่ 1 วิเคราะห์เสร็จเรียบร้อยแล้ว port ที่ 2 ก็พร้อมทำการวิเคราะห์ได้ทันที ในส่วนการเตรียมตัวอย่างนี้ มีระบบสุญญากาศเพื่อไล่ความชื้นและสิ่งเจือปนออกจากสารตัวอย่าง โดยมีถุงลีดความร้อนและเทอร์โมคัปเปิ้ล ติดตั้งอยู่ด้านล่าง 2 ชุด เพื่อให้การไล่ความชื้นและสิ่งเจือปนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ส่วนการวิเคราะห์สารตัวอย่าง จะมีเพียง 1 port ซึ่งวิเคราะห์พื้นที่ผิวตัวอย่างและมีท่อความดันอิมตัว Po ติดตั้งอยู่ติดกับท่อวิเคราะห์สารตัวอย่างนอกจากนี้ด้านล่างยังมีเครื่องยกอัตโนมัติกระเปาะน้ำแข็งที่บรรจุไนโตรเจนเหลวเพื่อยกกระเปาะไนโตรเจนเหลวขึ้นมาควบคุมอุณหภูมิในหลอดสารตัวอย่างให้คงที่ ที่อุณหภูมิ 77 องศาเคลวิน

นอกจากนี้ยังมี cold trap (ซึ่งมีหน้าที่จับสิ่งสกปรกจากไอน้ำมัน) ตั้งอยู่ระหว่างส่วนการเตรียมตัวอย่างและส่วนการวิเคราะห์สารตัวอย่าง และยังมีพลาสติกเลื่อนป้องกัน (slide shield) สามารถเลื่อนขึ้นลงได้เพื่อความปลอดภัยและความสะดวกในการทำงาน

2. ส่วนควบคุม (control module) ประกอบด้วยคีย์บอร์ด จอภาพ และเครื่องพิมพ์ ใช้ในการควบคุม ตั้งค่าตัวแปรต่างๆประสานการทำงานกับส่วน analyzer และ เป็นส่วนประเมินผลพื้นที่ผิวของสารตัวอย่าง และการกระจายขนาดรูพรุน

รูปที่ ง-1 ส่วนประกอบของเครื่องวิเคราะห์พื้นที่ผิว ASAP 2000

การเตรียมตัวอย่างและอุปกรณ์ในการวิเคราะห์พื้นที่ผิวด้วยเครื่อง ASAP 2000

การเตรียมตัวอย่าง

โดยทั่วไปผงตัวอย่างมักดูดความชื้น และสิ่งเจือปนในบรรยากาศได้ง่ายจึงควรนำตัวอย่างที่จะใช้ในการวิเคราะห์พื้นที่ผิวไปอบให้แห้งเสียก่อน หลังจากนั้นจึงนำตัวอย่างมาใส่ความชื้นและสิ่งเจือปนอีกครั้งที่ส่วนการเตรียมตัวอย่าง เพื่อให้ได้น้ำหนักสารตัวอย่างที่แน่นอน สำหรับปริมาณตัวอย่างที่จะใช้วิเคราะห์พื้นที่ผิวควรมีปริมาณพื้นที่ผิวอย่างต่ำ 10 ตารางเมตร ซึ่งถ้ามีตัวอย่างน้อยกว่านี้อาจมีผลให้ข้อมูลที่ได้อาจผิดพลาด แต่ถ้าใส่ตัวอย่างมากเกินไปก็จะเสียเวลาวิเคราะห์โดยไม่จำเป็น แต่มีข้อควรระวัง คือ ถ้าสารตัวอย่างที่มีพื้นที่ผิวสูงมาก ก็จะใช้สารมีปริมาณเพียงเล็กน้อยซึ่งอาจทำให้การชั่งน้ำหนักเกิดความผิดพลาดได้ง่าย เป็นผลให้การวิเคราะห์พื้นที่ผิวผิดพลาดด้วย

การเตรียมอุปกรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์พื้นที่ผิวประกอบด้วยหลอดใส่สารตัวอย่าง แท่งแก้ว ห่วงยาง (O-ring) และจุกยาง

ก่อนที่จะนำหลอดใส่สารตัวอย่างและแท่งแก้วมาใช้ ต้องทำความสะอาด โดยใช้แปรงจุ่มน้ำสบู่ ทำความสะอาดภายในหลอดและ rinse ด้วยน้ำร้อนและอะซิโตนแล้วนำไปใส่ในเครื่องทำความสะอาดอุลตราโซนิกให้สิ่งสกปรกหลุดออกจนหมด แล้วจึงนำไปอบให้แห้ง ในการใช้อุปกรณ์เหล่านี้ควรให้อยู่ใน set เดียวกันตลอด เพื่อความสะอาดและไม่สับสนในการชั่งน้ำหนักแต่ละครั้ง

ศูนย์วิทยาศาสตร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

Scanning Electron Microscope (SEM)

กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน (Scanning Electron Microscope หรือ SEM) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาลักษณะและวิเคราะห์รายละเอียดโครงสร้างขนาดเล็กของวัตถุ เนื่องจากมีกำลังขยายสูงกว่ากล้อง optical Microscope ทั่วไป ในปัจจุบันเครื่อง SEM ได้ถูกพัฒนาให้มิกำลังขยายสูงขึ้น เพื่อขยายขอบเขตความสามารถในการทำงานจนในปัจจุบันนี้สามารถศึกษาโครงสร้างที่มีขนาดเล็กในระดับนาโนเมตรได้ นอกจากนี้ได้นำเครื่อง Wavelength Dispersive Spectrometer (WDS) หรือเครื่อง Energy Dispersive Spectrometer (EDS) มาประกอบเข้ากับเครื่อง SEM เพื่อให้สามารถทำการวิเคราะห์ธาตุองค์ประกอบของสารตัวอย่างได้จากบริเวณที่ต้องการศึกษาจริง โดยการวิเคราะห์สามารถทำได้ทั้งแบบ qualitative และ quantitative

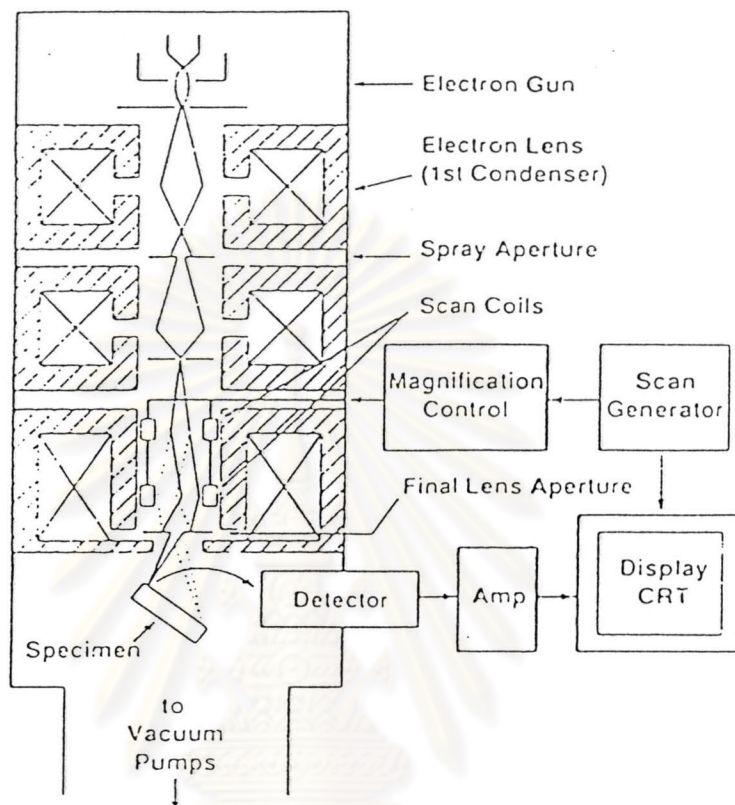
หลักการทำงานของเครื่อง SEM

เครื่อง SEM จะประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่างๆ ดังรูป จ-1 เมื่อพิจารณาตามหลักการทำงานของเครื่องสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบ คือ

1. ระบบการผลิตลำอิเล็กตรอน
2. ระบบการจับและถ่ายทอดสัญญาณ
3. ระบบการสร้างภาพ

ในระบบการสร้างลำอิเล็กตรอนจะถูกสร้างขึ้นในส่วนประกอบของเครื่อง ที่เรียกว่า ปืนอิเล็กตรอน (Electron gun) ซึ่งในปืนอิเล็กตรอนจะประกอบด้วยส่วนประกอบต่างๆ มีไส้หลอด (filament) ส่วนมากใช้โลหะทังสเตนต่ออยู่กับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ทำหน้าที่เป็นขั้วคาโทด Wehnelt cap ทำหน้าที่เป็นขั้วแอโนด เมื่อให้ความต่างศักย์เข้าไปสูงเกินกว่าค่า work function ของโลหะทังสเตน อิเล็กตรอนจากไส้หลอดจะหลุดออกมาแล้ววิ่งไปยังขั้วแอโนด โดยวิ่งผ่าน Wehnelt cap หรือ Grip cap ที่ทำหน้าที่เป็นตัวควบคุมให้อิเล็กตรอนวิ่งออกจากขั้วคาโทดเป็นลำผ่านไปยังขั้วแอโนด จากนั้นอิเล็กตรอนจะถูก Condense ให้เป็นลำโดยอิเล็กตรอนเลนส์ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็น condenser lens เพื่อบังคับให้อิเล็กตรอนวิ่งไปยังชิ้นงานที่ต้องการวิเคราะห์ทดสอบ

รูปที่ ๑-1 ส่วนประกอบของเครื่อง SEM

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่ออิเล็กตรอนวิ่งชนวัตถุที่นำมาทดสอบจะเกิดปฏิกิริยาต่างๆขึ้น โดยพลังงานส่วนหนึ่งของอิเล็กตรอนจะสูญเสียไปเป็นพลังงานความร้อน และที่เหลือจะทำให้เกิดสัญญาณต่างๆ ตามความลึกของอิเล็กตรอนที่กระทบกับวัสดุ

การเตรียมสารตัวอย่าง

ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของสารและข้อมูลที่ต้องการ การเตรียมสารที่สำคัญได้แก่

สารตัวอย่างผง : สามารถกระจายลงบน stud โดยตรงหรืออัดผงเป็นก้อน ก้อนก็ได้
 พื้นผิวที่ขัดแล้ว : ทำได้โดยขัดด้วยกระดาษ SiC แล้วขัดต่อด้วยผงขัดที่ละเอียด เช่น diamond paste แต่รายละเอียดโครงสร้างขนาดเล็กจะสามารถเห็นได้ต่อเมื่อนำพื้นผิวที่ขัดแล้วไปผ่านกระบวนการ etching ด้วยความร้อนหรือเคมี

พื้นผิวที่หัก (Fracture surface) ปกติเตรียมจากการทดสอบค่าทางกล

ข้อสังเกต : ดึงที่กล่าวแล้วเมื่ออิเล็กตรอนชนสารตัวอย่างจะเกิด SEs และ BSEs ซึ่งจะมีประจุบางส่วนเหลืออยู่บนสารตัวอย่างและไหลลงสู่สายดินถ้าสารตัวอย่างนี้ นำไฟฟ้า ถ้าสารตัวอย่างนั้นไม่นำไฟฟ้าจะเกิดศักย์ไฟฟ้าบนสารตัวอย่าง ซึ่งอาจสูงพอจนเป็นเสมือนกระจกอิเล็กตรอน (electron mirror) สะท้อนลำอิเล็กตรอนออกจากสารตัวอย่างไปสู่ผนังทางเดินอิเล็กตรอน

ดังนั้นเพื่อป้องกันกระบวนการนี้ จึงควรเคลือบสารตัวอย่างที่ไม่นำไฟฟ้าด้วยทอง กราไฟต์ หรือแพลทินัม-พัลเลเดียม

ข้อมูลที่ได้จากเครื่อง SEM

ขึ้นอยู่กับชนิดของสารตัวอย่าง

สารตัวอย่างผง

- รูปร่าง จะได้รูปร่างต่างๆของอนุภาค เช่น รูปร่างทรงกลม วงรี เกล็ด หรืออื่นๆ
- ขนาด จะได้ขนาดและการกระจายขนาดของอนุภาค

พื้นผิวที่ขัดแล้ว

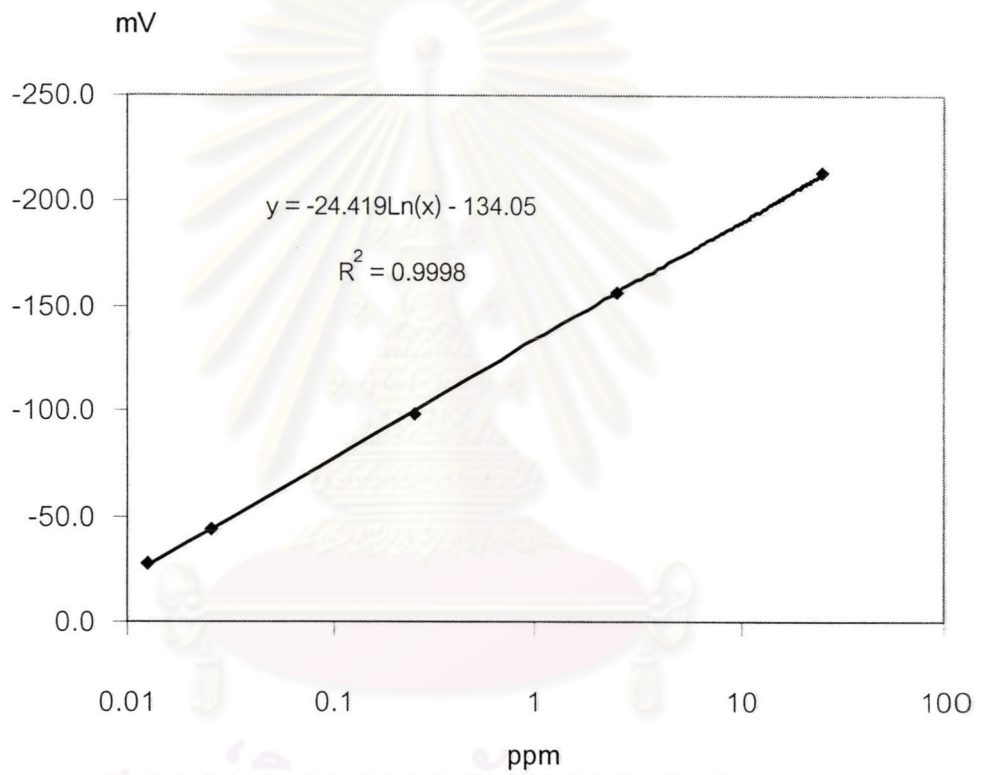
- ขนาดรูเปิด รูเปิดและรูปร่างซึ่งจะแสดงถึงระดับความหนาแน่นของสารตัวอย่าง
- ขนาดเกรน ขนาดเกรนและการกระจายจะแสดงถึงกระบวนการ sintering และบทบาทของตัวเติม (additives)
- การกระจายเฟส การแยกและตำแหน่งของเฟสที่สอง (secondary phase) จะแสดงถึงบทบาทและการเข้ากันได้

พื้นผิวที่หัก

จะได้ข้อมูลรอยแตก ซึ่งอาจเป็นรอยแตกระหว่างเกรน (intergrain) หรือรอยแตกผ่านเกรน (intragrain) ซึ่งรอยแตกเหล่านี้มักเกิดจากตำแหน่งที่อ่อนที่สุดในสารตัวอย่าง เช่น ตำแหน่งรูเปิด บริเวณเฟสที่สอง หรือบริเวณที่มีรอยแตกเล็กๆ (microcracks)

ภาคผนวก จ

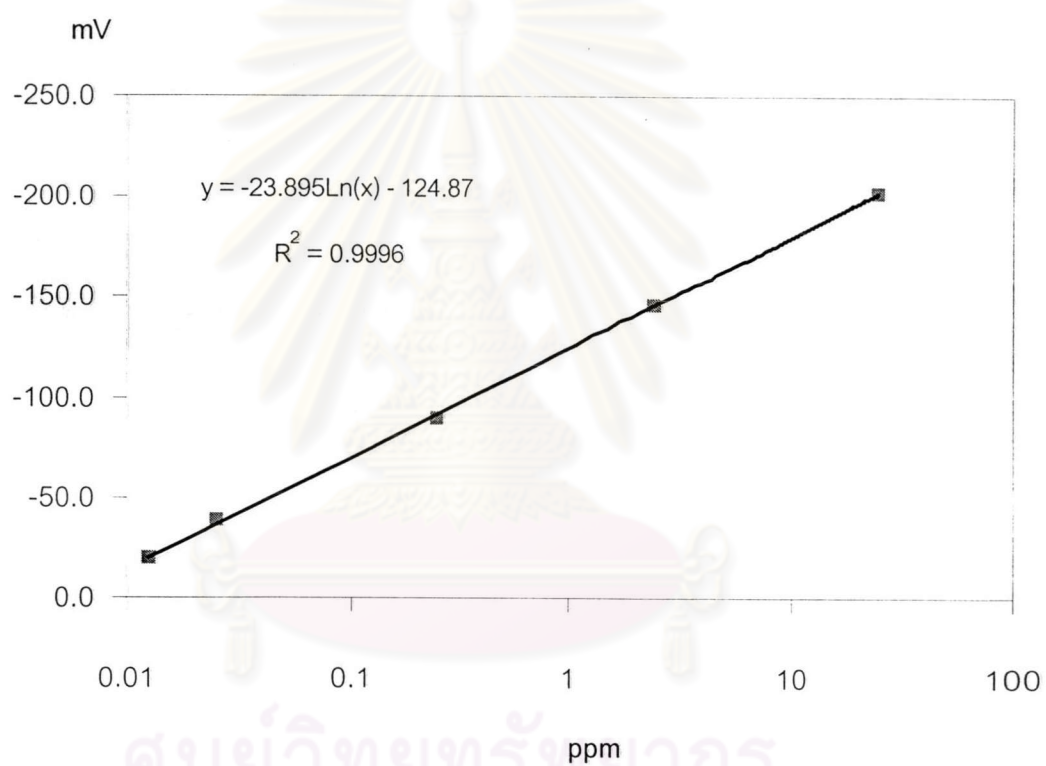
1. กราฟสารละลายมาตรฐานของไซยาไนด์ไอออน เพื่อหาปริมาณตัวดูดซับและตัวถูกดูดซับ และพีเอชของสารละลายที่เหมาะสมต่อการดูดซับด้วยดินเบา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

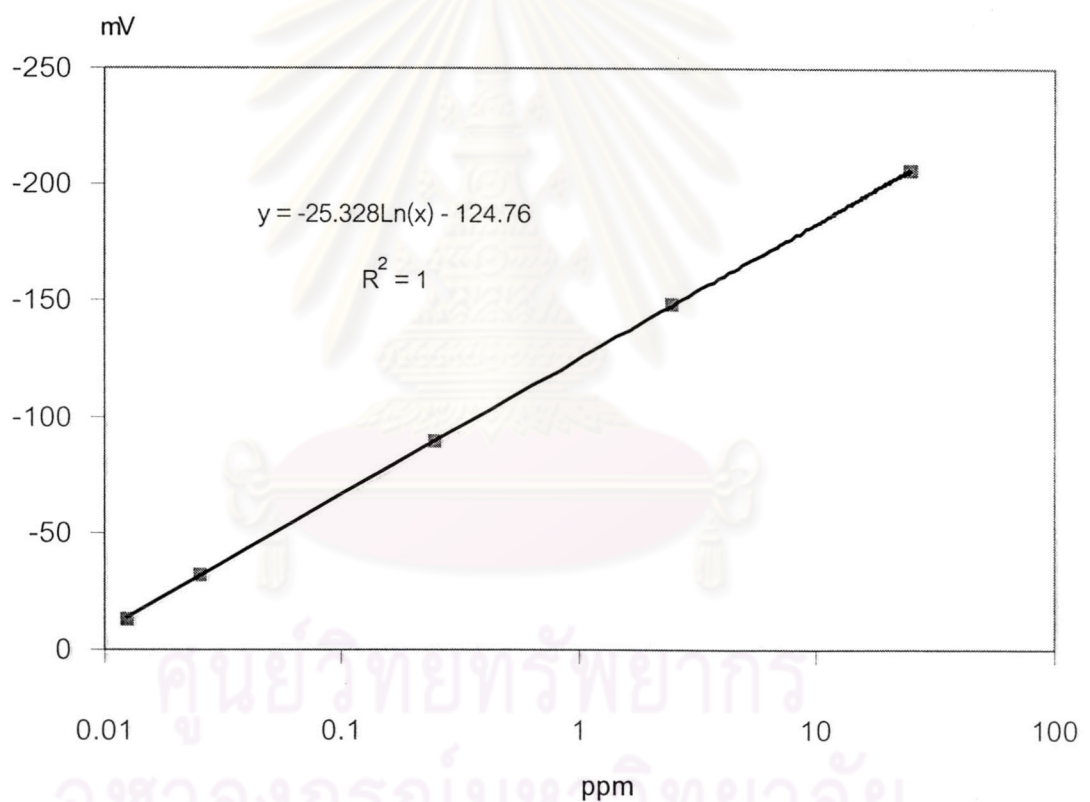

2. กราฟสารละลายมาตรฐานของไซยาไนด์ไอออน เพื่อหาความเข้มข้นของสารละลายไซยาไนด์ไอออนที่เหมาะสมในการดูดซับด้วยดินเบา

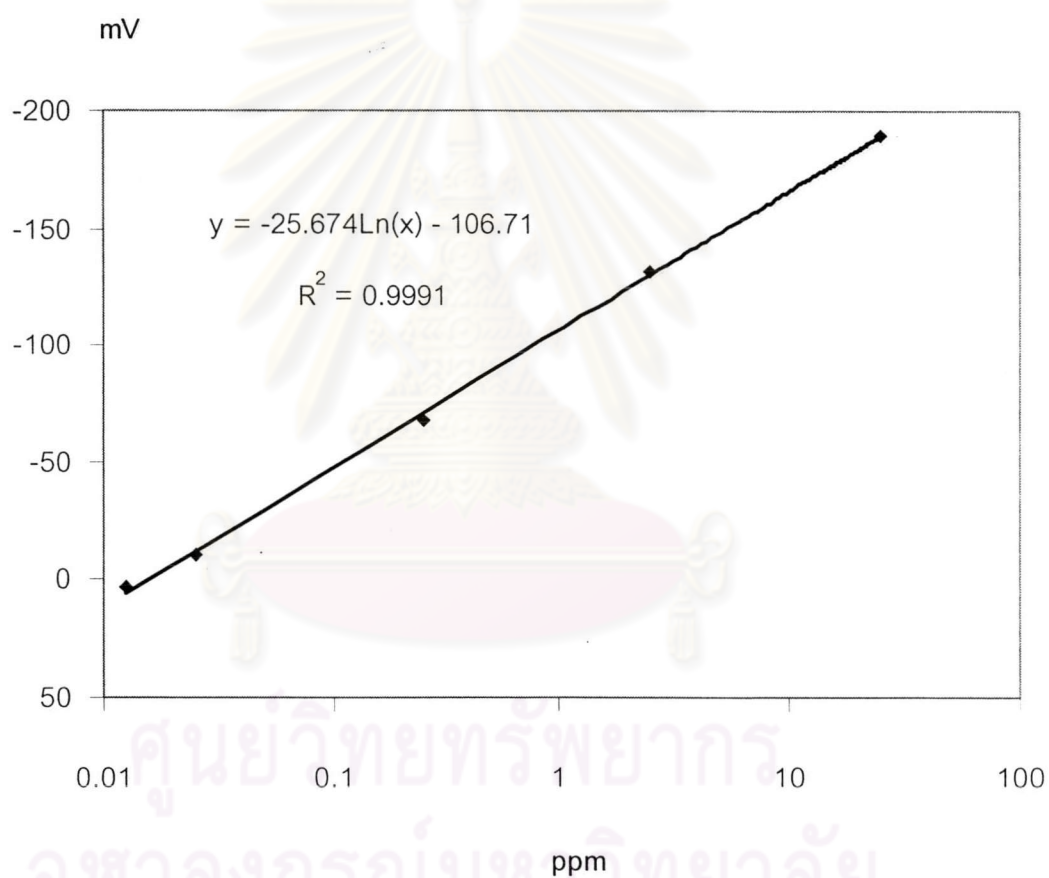

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. กราฟสารละลายมาตรฐานไซยาไนด์ไอออน เพื่อหาเวลาสัมผัสที่เหมาะสมในการดูดซับด้วยดินเบา

4. กราฟสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรต์ไอออน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดูดซับระหว่างดินเบา และถ่านกัมมันต์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศุภวรรณ เกตุคุ้ม เกิดเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2517 ที่จังหวัดปราจีนบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป(สิ่งแวดล้อม) คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2540 ด้วยทุนกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และบรรจุเข้ารับราชการเพื่อใช้ทุนฯ ที่กองการศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ระดับ 3 หลังจากนั้นจึงได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2543 จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย